

מעדני אשר

גיליון תי"ח
(שנה ט')
פרשת קרח תשע"ב

י"ל ע"י
מכון "מעדני אשר"

הודעה משמחת

אפשר לשמוע שיעורים מ"מעדני אשר" ע"י מערכת קול הלשון 03-6171111
לאידיש 12-311 ללשון הקודש: 111-47

**מי שיש לו ה' סלעים פחות פרוטה האם יכול לקיים מצות פדיון הבן?
בפרשתן י"ח ט"ז ופדויו מבן חודש תפדה בערכך חמשת שקלים
וגו'.**

הנה בשו"ת פני מבין יור"ד סימן ר"כ נשאל מי שיש לו בן ורוצה לפדות ורואה שחסר לו פרוטה האם יכול לפדות את הבן אע"פ שחסר לו פרוטה כיון שהכהן נמי עושה מצוה בפדיון הבן, וא"כ בעת שמקבל הכהן הפדיון נהנה בפרוטה, שפטור מלתת לעני, וכמו דאמרינן בגמ' ב"ק נ"ז דשומר אבידה הוא שומר שכר כיון שנהנה שאין צריך לתת פרוטה לעני.

ומסיק הפני מבין: דאף דאמת דכהן מקיים מצוה בפדיון הבן דלא גרע מאשה המתקדשת דכתב הר"ן קדושין מ"א דאף דלא מפקדא על פרו ורבו, מ"מ מסייעת לדבר מצוה והכי נמי הכהן מסייע לדבר מצוה אפילו הכי אין זה מועיל.

וטעם הדבר: ע"פ מה שהקשה בחידושי הר"מ קדושין ה' ע"מ ב' על הא דאיתא במשנה קדושין ב' דהאשה נקנית בפרוטה, דקשה למאי דקי"ל דשומר אבידה הוא שומר שכר, משום דמרויח פרוטה דלא בעי למיתב ריפתא, והוי כנותן לו פרוטה, א"כ בכל קדושין למה בעי פרוטה, הא בלא זה נותן לה פרוטה דהא גם היא עושה מצוה כמ"ש הר"ן קדושין מ"א וא"כ נותן לה פרוטה ותתקדש בכך, ומתוך החדושי הר"מ, דזה טעות דאי הוי קדושין מרויח פרוטה דהוא מצוה, אבל כשאינו נותן לה פרוטה שאין כאן קדושין ממילא גם רווח של פרוטה אין כאן, א"כ ה"ה הכא דרק כשנותן חמש סלעים אם יש מצוה של פדיון הבן, אבל קודם לכן אין כאן שום מצוה ואין כאן רווח של פרוטה, ואפילו לשיטות שבכל מצוות יש מצוה גם בחצי שיעור, מ"מ במצוות פדיון הבן אין שום ענין לתת חלק מהכסף אם אין לו את כל החמש סלעים, ע"ן מה שהארכתי בזה בספר מעדני אשר פרשת במדבר שנת תשס"ו.

בענין האם כהן הפודה מקיים מצוה: כן כתבו בהרבה פוסקים שו"ת חתם סופר יור"ד סימן רצ"ב, ובשו"ת מהר"ם שיק יור"ד סימן ד"ש, ובשו"ת שאילת יעקב חלק א' סימן כ"ז, ובפתיחת תשובה יור"ד סימן ש"ה ס"ק ד'.

**האם מותר להלביש תכשיטים של נשים לתינוק בעת פדיון הבן?
בפרשתן י"ח ט"ו כתוב אך פדה תפדה את בכור האדם.**

הנה המהרי"ל בסדר פדיון הבן כתב והתינוק יהיה מעוטף בבגדים נאים לפי השגתו בעת פדיון הבן.

וכן כתב בספר זוכר הברית סימן ל"ד ס"ק א' ונהגו לעטר הבכור בתכשיטי כסף וזהו כפי היכולת להידור מצוה.

יש לחקור במקומות שהמנהג לקטש את התינוק בתכשיטי נשים האם מותר להלביש לתינוק את תכשיטי נשים או דילמא יש איסור משום לא תלבש, דקימ"ל משנה ברורה אור"ח סימן שמ"ג ס"ק ג' שאסור לספות איסור לקטן אפילו לקטן בן יומו שאינו בר הבנה, ורק להניח עליו מותר.

מעדני אשר: יש סברא להתיר, ע"פ מה שכתב הב"ח יורה דעה סימן קפ"ב שאין איסור אפילו בדבר שהוא נוי וקישוט אלא אם כן באשה הלובשת בגדי איש להתדמות לאיש, ואיש הלובש בגדי אשה להתדמות לאשה, אבל אם לובשין כדי להגן מפני החמה בימות החמה ובימות הגשמים מפני הגשמים אין שם איסור.

וכן כתב הט"ז יורה דעה סימן קפ"ב ס"ק ד' דדוקא דרך עידוי וקישוט אסור, אבל אם עושה כן מפני החמה או צנה או גשמים אין איסור כן נראה לי פשוט, וכן משמע מדהתירו בסימן קנ"ו להסתפר במראה כשיש צורך לעשות כן.

א"כ לפי הנ"ל לכאורה אין איסור, דהרי מה שמלבישים את הבכור בתכשיטים, זה משום הידור מצוה, ולא משום כדי לדמותו לאשה.

אבל יש פוסקים דסבירא ליה: דאף כשאינו מתכוין להתדמות לאשה נמי אסור, ע"ן שו"ת דברי חיים יור"ד סימן ס"ב, וכן בשו"ת מהר"ם שיק יור"ד סימן קע"ב, ובשו"ת מהר"ם אשכנזי יור"ד סימן י"ט, ובדרכי תשובה יור"ד סימן קפ"ב האריך בזה, וכן בשו"ת מהר"ם ח"ב סימן רמ"ג א"כ לפי זה בודאי שצריך להחמיר לא להלביש לתינוק את התכשיטים בעת פדיון הבן.

ושלחתי השבוע שליח שישאל שאלה הנ"ל את הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א ופסק שאסור להלביש את התכשיטים על התינוק רק מותר להניח עליו, וע"ן בשו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ד' סימן ס"ב מאמתי יש לחנך התינוקות לאיסור דלא ילבש, ומסיק מגיל שלש.

גליון זה נודב

לרגל ג' תמוז יומא דהלולא רבה

של הגה"ק מרן האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א

הונצח ע"י ידידיו

הגאון רבי משה אהרן צבי זי"ס שליט"א

רב ושלוח חב"ד שערמאן אוקס - קלפורניה

יהא רעוא שזכותו הגדולה של בעל ההילולא

תגן עליו ועל בני ביתו ויוצ"ח להתברך בכל מילי דמיטב

גליון זה נודב ע"י ידידיו

הגאון רבי ראובן נתן נטע זילברשטיין שליט"א

רב קהלת ישמח משה ס. פאלא ברזיל

לרגל שמחת נשואי בנו הבה"ח יעקב מנחם מנדל נ"י

עב"ג בת הרה"צ יהודה לייב ברגר שליט"א

ונבדת כ"ק אדמו"ר ממישקולץ שליט"א

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

מדוע תקנו בפדיון הבן שהכהן שואל את האב

מה אתה מעדיף הבן או הכסף הרי יש לו חיוב לפדות?

איתא בטור יורה דעה סימן ש"ה וכן ברמ"א דבעת פדיון הבן שואל הכהן לאב המביא את בנו לפדות, מה אתה מעדיף האם אתה מעדיף את בנך או אתה מעדיף את החמש סלעים, והאב עונה שרוצה את בנו בכורו, וקח לך חמש סלעים.

יש להקשות: מדוע שואל אותו הכהן שאלה הנ"ל שיחליט מה שרוצה, וכי הברירה ביד האב שלא לפדותו, הרי הוא מצווה ועומד מהתורה לפדות את בנו כמו שמבואר בפרשתו, וכן פסק להדיא הרמ"א יור"ד סימן ש"ה ס"ק י' שאם האב היה רוצה להניח הבן לכהן, אינו יוצא, רק צריך לפדותו, א"כ מדוע שואלים אותו, כך מקשה הב"ח יור"ד סימן ש"ה, וכן בשו"ת חוט השני סימן צ"ב.

איכא כמה תרוצים:

א. אין הפירוש שנותן לו הברירה, שהרי אם רצה האב להניח הבן לכהן, אינו יוצא בזה כמו שכתב הרמ"א, אלא כדי לחבב הפדיון על אביו אומר כן לעשות לו חשק לפדותו, דאולי לבו מהסס לפדותו בממון כולי האי כאילו נאנס לכך ע"פ הדבור ואז אין בנו פדוי כדאיתא בגמ' בכורות נ"א רב חנינא הוה רגיל שקיל ומהדר, חזייה לההוא גברא דהוה קא אזיל ואתי א"ל לא גמרת ויהיבת, מידעם ביש עבדת, הלכך אין בנך פדוי, לכן כדי שיתן ברצון א"ל הכהן במאי בעית טפי משום שנאמר כי לי כל בכור ואם יחפוץ האב שלא לפדותו יש לו לחוש שמא יחזור הקב"ה ויקחנו ממנו, כך תירץ בשו"ת חוט השני סימן צ"ב, וכן הב"ח יור"ד סימן ש"ה.

ובפתחי תשובה יור"ד סימן ש"ה הקשה עליו: מה שכתב דאם האב נותן המעות כאילו נאנס ע"פ הדבור אין בנו פדוי, חידוש זה לא שמענו, ועיין לעיל סימן ס"א ס"ק כ"ד שם איתא שמנדין אותו אם אינו רוצה לתת מתנות כהונה, ויש לחלק. **ומה שהביא ראיה מר' חנינא:** לא הבנת, דשם דעת האב היה ע"מ להחזיר, ור' חנינא לא רצה לזכות אלא במתנה גמורה כמ"ש בתוס' ובאשר"י שם הילכך אין בנו פדוי, משא"כ הכא.

ב. אין הכוונה במאי בעית טפי ברך בוכך ליתנו להכהן, אלא דה"פ דהנה במצרים נתקדשו בכורי אדם ובכורי בהמה, והנה בכורי בהמה נתקדשו לקרבן, אבל במה נתקדשו הבכורי אדם, ומהו זה מאי דכתיב במדבר י"ג י"ג הקדשתי לי כל בכור בישראל מאדם עד בהמה לי יהיו וגו' והנה במדבר היתה קדושתם לעבודת המשכן ונלקחו הלויים תחתם כדכתיב שם קח את הלויים תחת כל בכור וגו' אבל א"כ מה היא קדושתם לדורות, ואין לומר דבאמת אינם קדושים לדורות, דא"כ למה צריכים פדיון, ועוד דהא גם בהמת הלויים נקדשו תחת בהמתם כמבואר שם, ועכ"ז גם לדורות הם קדושים כל בכורי בהמת ישראל וא"כ גם בכורי אדם כן הוא, והאמת כן הוא שהם קדושים לד' ככל הקדשים שאסור להם לעשות דבר חולין ואכילתם וכל מעשיהם בקדושה, וזהו דכתיב בסוף פ' בא שמות י"ג י"ב והעברת כל פטר שגר בהמה וגו' דפשטא דקרא דהעברת כל פטר רחם קאי אבכורי אדם וכמו שמסיים על כן אני זובח וגו' וכל בכור בני אפדה שחשב שניהם וה"ל כן הוא וכן פירש"י בחומש בלשון אחר דהעברת קאי על בכורי אדם ע"ש ובמכילתא תניא אין והעברת אלא הפרשה ע"ש ולדעתי ה"פ שיהיו מופרשים לד' וידוע דדבר זה אי אפשר לעמוד בו, לזאת נתנה תורה תקנה בפדיון דע"י זה יוצאים מקדושתם, וזהו מאמר הכהן במאי בעית טפי אי ברך בזכרך

יהיה כולו קודש לד' כהכוונה הראשונה ביציאת מצרים, או חמש סלעים למפרקיה, ומודיעו הכהן מהו עניין הפדיון ולהבינו למה הצריכה התורה לפדותו, וזהו כאומר אם נשאל לכל אב במה חפצך אם שבנך יהיה קדש ולא יוכל לעשות דבר חול או לפדותו בה' סלעים ויהיה ביכולתו להתנהג בעולמו ככל בני אדם ובוודאי לא ימצא שום אב שלא יחפוץ לפדותו, כך תירץ בערך השולחן יורה דעה הלכות פדיון בכור סימן ש"ה ס"ק ל"ז.

ג. יש לומר שענין הסגולה להציל הבן ממיטה אפשר לעשות ג"כ בזה שימסור אותו לכהן שיהיה כבנו, וכעין מ"ש בספר חסידים סי' רמ"ה כגון ראובן שיש לו בן ונוטה למות ויבא שמעון ויאמר לאביו ולאמו פלוני ופלונית הא לכם שקל וכו' אני פודה את בנכם שיהא בני ויחיה כך עושים למי שאין מתקיימים לו בנים וכו' וזה הכוונה במה שכתוב ליתן לי בנך בכורך, היינו דאם בשביל שיחיה בנך יש לך עצה ליתנו לכהן, או דבעית ליתן לי חמש סלעים לקיים מצות התורה, ועל זה משיב לו האב חפץ אני לפדותו כדמחיתני מדאורייתא, שכוונתי לקיים מצות הבורא יתברך שמו, כך תירץ בשו"ת דברי יציב יורה דעה סימן קצ"ז.

האם בעת פדיון הבן צריך הכהן לשבת או לעמוד?

יש לחקור האם בשעת פדיון הבן צריך הכהן לעמוד או לשבת.

הנה בשו"ת מהריט"ץ החדשות סימן א' נשאל מהשואל האם הכהן צריך לעמוד או לשבת, וכתב שראה לאשלי ררבי לקדושים אשר בארץ שעומדים בעת הפדיון.

ו**כתב השואל ב' טעמים מדוע צריך הכהן לעמוד בעת הפדיון:**

האחד {ממה שכתבו המפרשים טור י"ד סימן ש"ה בשם תשובת הגאונים ז"ל שאחר הפדיון מברך הכהן אשר קדש עובר במעי אמו וכו' ומסיים בא"י מקדש בכורי ישראל לפדיונו, וכתב הרא"ש שלא נהגו באשכנז ובצרפת שיברך הכהן ברכה זו, והרא"ש ז"ל קא מתמה למה יברך הכהן והוא אינו עושה שום מצוה אלא מקבל מתנות כהונה עכ"ל, אמנם מכל מקום ראינו לפי תקנת הגאונים אשר תקנו כך הוא לפי גודל המצוה וחובובה, ואנחנו לא ננהיג שיהיה הכהן לפחות מעומד, ולא אבי הבן עומד והוא יושב.

השני {מהא דאיתא במס' ביכורים פרק ג' משנה ג' כל בעלי אומניות שבירושלים עומדים לפנייהם ושואלים בשלומים ואומרים אחינו אנשי מקום פלוני באתם לשל, ואיתא בגמ' ירושלמי פרק ג' משנה ג', וכן בבבלי קדוין ל"ג רבי יוסי ברבי בון בשם רב הונא בר חייה בא וראה כמה כבוד גדול של עושי מצוה יותר מתלמידי חכמים, שמפני תלמידי חכמים אין בעלי אומניות עומדים ומפני עושי מצוה עומדים עכ"ל, וא"כ הכא מצוה, ואין כבוד המצוה שיהא אחד יושב ואחד עומד.

ומסיק המהריט"ץ: שהכהן צריך לעמוד.

אבל בשו"ת מהר"י מברונא סימן קכ"ב **כתב:** מצאתי בתוס' שאבי הבן יעמוד לפני הכהן, והכהן ישב בדרך חשיבות לקבל מתנת כהונה, שנאמר למשחה בהם.

וכן כתב בים של שלמה קידושין פרק א' ס"ק נ"ד שאבי הבן יעמוד לפני הכהן, והכהן יושב, דרך חשיבות, לקבל מתנת כהונה, שנאמר למשחה לכהן.

האם בפדיון הבן צריך לברך שהשמחה במעונו?

איתא בגמ' כתובות ח' ע"מ א' רב חביבא איקלע לבי מהולא, בריך שהשמחה במעונו, ולית הלכתא כוותיה, משום דטרידי, דאית ליה צערא לינוקא.

יש לחקור האם בפדיון הבן מברכים שהשמחה במעונו או דילמא בפדיון הבן אין מברכים.

הנה איתא בריטב"א כתובות ח' ע"מ א' יש שלמדין מגמ' הנ"ל דבפדיון הבן מברכים שהשמחה במעונו, דהרי בגמ' מבואר הטעם שאין מברכים שהשמחה במעונו בברית מילה, משום דאיכא צערא דינוקא, א"כ בפדיון הבן דליכא צערא לינוקא, ואיכא שמחה שיצא מכלל נפל, מברכים שהשמחה במעונו.

ומביא הריטב"א בשם ה"ר טוביה ז"ל שכתבו התוספות שאין לברך, דהא כשמת הבן לאחר ל' יום האב חייב לפדותו, ואז אין לומר שם שהשמחה במעונו, וכיון שכן ה"ה כשהוא חי, שלא לתת דברינו לשיעורין.

ומדחה הריטב"א ואין זה טעם נכון בעיני: דכיון דבהאי איכא סעודה, ובהאי ליכא סעודה, אין הדברים נתונין לשיעורין, שהרי כל שאין שם סעודה, לא שייך לומר שהשמחה במעונו.

וכותב הריטב"א דיש שנתנו טעם לדבר שאין מברכין: שלא אמרו שהשמחה במעונו אלא בסעודה שנאמר בה שמחה כגון ברית מילה דכתיב שם אנכי על אמרתך כדאיתא בגמ' שבת ק"ל א' מה שאין כן בפדיון הבן ואין להוסיף על מה שאמרו חז"ל.

וכן בשו"ת תרומת הדשן סימן רס"ח נשאל האם בסעודת פדיון יש לברך שהשמחה במעונו או לאו, ומסיק: דמצאתי הועתק מספר פרנס שכתב סדר פדיון הבן, וסיים שנוהגין לעשות סעודה לפרסומי מצוה והיא סעודת מצוה, וצריכים לברך שהשמחה במעונו, וכן שמעתי מורים מורי הוראה ברינו"ס, וראיתן: מהא דאמרינן בגמ' כתובות ח' ע"א רב חביבא איקלע לבי מהולא בריך שהשמחה במעונו, ולית הילכתא כוותיה משום דאיכא צערא לינוקא, משמע אי לאו משום צערא לינוקא הוי מברכין, וא"כ בנ"ד דליכא צערא דינוקא מברכין.

אמנם אחד מהגדולים העתיק מתוספות ריב"א ז"ל: אבל מותר לאכול בסעודת ברית מילה תוך שלשים ואפילו תוך ז' ובלבד שלא יצא מפתח ביתו, וכן בפדיון הבן משום דלפעמים איכא צערא לינוקא ע"כ. מהכא שמעינן דאין לברך שהשמחה במעונו בסעודת פדיון הבן משום דלפעמים איכא צערא לינוקא, דהא שרי לאבל לאכול בסעודת פדיון הבן מהאי טעמא, וכ"ש דאין לברך שהשמחה במעונו מהאי טעמא, ואע"ג דכתב שירי פרק יש בכור דיש מפרשים דמשום הכי לא מברכין שהחיינו על המילה כמו שמברכים על פדיון הבן, משום דבמילה איכא צערא לינוקא, משמע אבל בפדיון הבן ליכא צערא לינוקא, שאני שהחיינו מהשמחה במעונו, דלגבי שהחיינו לא קפדינן אצטרא כל דהוא כמו לגבי שהשמחה, עוד רציתי לומר דדוקא גבי מילה אי לא הוי צערא דינוקא הוי מברכין שהשמחה במעונו, ומשום דגבי מילה כתיב שם אנכי על אמרתך, אבל גבי פדיון הבן לא אשכחן לשון שמחה, וכל זה איננו בא לחלוק על מנהג דבני רינו"ס שמברכין שמשמחה במעונו, אלא ליישב מנהג דבני אושטרייך שלא שמעתי כלל שנהגו לברך שהשמחה במעונו בסעודת פדיון הבן, ובמאיירי כתובות ח' סבירא ליה שמברכין.

ולענין הלכה: קימ"ל רמ"א יור"ד סימן ש"ה ס"ק י' דאין נוהגין לברך שהשמחה במעונו בפדיון הבן, וביע"ץ כתב דלכן אין מברכין דאין לנו שמחה היום.

האם המשתתף בסעודת פדיון הבן נחשב לו כמו פ"ד תעניתים? יש לחקור האם יש מקור למה דאמרי אינשי דסעודת פדיון הבן עולה לפ"ד תעניתים.

הנה בשדי חמד כללים מערכת ס' אות נ"ד כתב בהיותי בעיה"ק ירושלים הזמינו אותי על פדיון הבן, ולא הלכתי ואמרו לי שיש בספרים דסעודת פדיון הוא עולה במקום פ"ד תענית ואני לא הייתי יודע דבר זה, ונראה שאין מקור לדבר הזה, רק שיחה נאה בפי הבריות.

ובספר אילנא דחיי פרשת במדבר מובא בלקוטי פנחס על פדיון הבן ס"ק נ"ב בפסוק "ויקה משה את כסף הפדיון" כתב אמר דודי הקדוש מרן רבי יצחק מנעסכ"ז ז"ע שהעולם טועים במה שיאמרו שמה שאומרים שסעודת פדיון הבן נחשבת כפ"ד תעניתים נמצא באיזה ילקוט או מדרש, שאין נמצא מזה בשום מקום, אלא הוא נובע מאמרי פיו של אביו רבי מרדכי מנעסכ"ז ז"ע שאמר הפדיון הוא אותיות פ"ד יום, דסעודת פדיון הבן הוא כמו פ"ד תעניתים.

ובספר הרי בשמים בוסערמין חלק ב' דף מ' ע"ב כתב ז"ל הנה שגור בפי העולם שהנהגה מסעודת פדיון הבן כאילו התענה פ"ד תענית, נראה לי דליכא מידי דלא רמיזי באורייתא בפרשת בא בפסוק וכל "אדם בכור בניך תפדה" מרומז בראשי תיבות אַם דָּבַר מֵהַ פְּדִיוֹן בֵּן נְהַיֵּית יַחֲשַׁב כְּאִילוֹ תַעֲנִיתִים פ"ד התענית.

וכן כתב בספר זוכר הברית סימן ל"ה סעיף ו' וז"ל מסורת בידינו מי שאוכל בסעודת פדיון הבן כאילו התענה פ"ד תענית והנהגה להם לישאל אם אינם נביאים הן בני נביאים הן, ומסתמא כן בא בקבלה איש מפי איש.

יש שהקשה: כיון דסעודת פדיון הבן נחשב לפ"ד תעניתים, א"כ בקל אפשר להיפטר מכל העבירות, כך מקשה הדברי חיים מצאנז ז"ע.

ותירץ: שזה רק כאילו וזה מכפר רק על כל עבירות שהם כאילו.

ובשו"ת דברי יציב יורה דעה סימן קצ"ח נתן טעם מדוע דווקא הויא כפ"ד תעניתים עיין שם דברים נפלאים.

משיב כהלכה

- מחור זה נודב ונעך ע"י ידידנו הרב מרדכי יוסקין הגר שליט"א ברקלין
1. הפרשת תרומה לכהן. מה הדין אם נתנו לאשת כהן תרומה ע"מ שאין רשות לבעלה באופן שבעלה לא יזכה האם יוצאים ידי חובת הפרשת תרומה.
 2. היכן היה אהרן הכהן בער"פ. בפרשת בהעלותך כתב רש"י (במדבר טו ו) לפני משה ולפני אהרן - כששניהם יושבין בבית המדרש באו ושאלום. צ"ע הרי לכאורה זה היה ערב פסח והיה רק שלוש כהנים. (אהרן ובניו בניו) וא"כ מה אהרן עשה בביהמ"ד, הרי היה צריך להקריב את כל הפסחים. וגם מניין לספרי שהוא המקור של רש"י שהיו בבית המדרש.
 3. תשובה לאנשי דור המדבר. כ' הראב"ד בפירושו לתו"כ שאם אנשי דור המדבר היו עושים תשובה שלימה, היה נמחל להם והיו כגונים לארץ, ולכאורה קשה הרי כתוב בפרשת דברים וְתִשְׁבוּ וְתִכְבְּדוּ לַפָּנִי ה' וְלֹא שָׁמַע ה' בְּקִלְכֶם וְלֹא הֶאֱזִין אֲלֵיכֶם, ומשמע שלא נתקבלה תשובתם.
 4. עוד בענין הנ"ל: גם קשה הרי מתו כל שנה וא"כ איך לא עשו תשובה, אחרי שראו שכל שנה מתים, וביותר קשה שכתוב שבשנה האחרונה לא מחו הפלטיק למות, והיינו לכאורה מחמת שעשו תשובה א"כ יותר קשה מדוע לקח ארבעים שנה בשביל שיעשו תשובה, ולא עשו תשובה אנשי דור המדבר אחרי שראו שמתו כל שנה.
 5. קניין בשבת. בשולחן ערוך אבן העזר סימן סד סעיף ה כתוב אין כונסין בשבת לחופה, בשבת, לפי שעל ידי החופה זוכה במציאתה ובמעשה יזיה, והוא לו כקונה קנין בשבת. וצ"ע תיפוק ליה שאסור מחמת קנין הגישואין עצמו שמחמת כן היא אסור בשבת.

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה על סך 1000 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייברקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב: קבלת התשובות הינה אך ורק ללקט מערכת משיב כהלכה 07755588617 או במייל meir.s1000@gmail.com ולברורים ופרטים נוספים בטלפון 057154010 | נא לציין שם וטלפון על התשובות. כמו"כ נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות עננו. אנו חוזרים ומבקשים, השולחים בכתב יד, להקפיד על כתב ברור וקריא שהיה ברור לאחר משלוח הפקס. הזוכה בחודש סיון הרה"ג משה יחיאל הכהן ראטה ירושלים

מטעמי אשר

- א) מי שיש לו ב' כהנים קרובים ועושה פדיון הבן ורוצה לכבד כל אחד מהם האם יכול לתת לכל אחד שנים וחצי סלעים? במדבר תס"ז
- ב) מי שהגיע זמן הפדיון לבנו ואין לו אג"ל סלעים האם יתן מה שיש לו? במדבר תס"ז
- ג) האם כהן קטן יכול לעשות פדיון הבן? במדבר תס"ז
- ד) האם כהנת יכולה לעשות פדיון הבן? במדבר תס"ז
- ה) מדוע בכל ספק בפדיון הבן אין חיוב לפדות במתנה ע"מ להחזיר? במדבר תס"ז
- ו) האם יכול לתת סלע אחד בפדיון הבן חמשה פעמים ע"מ להחזיר? במדבר תס"ז
- ז) כשנתן כלי לכהן שאינו שוה חמש סלעים רק לכהן האם יצא? במדבר תס"ז
- ח) אדם חשוב וישראל שמקבל מתנה מכהן האם מקיים מצות פדיון הבן? במדבר תס"ז
- ט) מדוע איתא בגמ' קדושין כ"ט דמי שאין לו רק חמש סלעים צריך לפדות את בנו, הא אין צורך לבזבז כל נכסיו למצוה? כי תשא תס"ז
- י) מה מסתפק הגמ' קדושין כ"ט הוא לפדות ובנו לפדות מי קודם, הא יכול לפדות ע"מ להחזיר ויקיים שניהם? כי תשא תס"ז

מכתבים למערכת

מדוע אשה ועבד חייבים בעצירת הרי הבגד אינו שלהם

מה שהקשתם בשם החלוקת יואב ועוד אחרונים, על הא דאיתא בגמ' מנחות מ"ז ע"א א' הכל חייבין בעצירת, כהנים, לויים וישראלים, גרים, נשים ועבדים, רבי שמעון פוטר בנשים, דיש להקשות על שיטת תנא קמא דאין שייך לחייב עבד ואשה בעצירת, הרי כסותך אמר רחמנא, והרי קימיל קדושין כ"ג ע"ב דאין קנין לעבד בלא רבו, ומה שקנה עבד קנה רבו, וכן מה שקנתה אשה קנתה בעלה א"כ לא מקרי כסותך, ומדוע סבירא ליה לתנא קמא שעבד ואשה חייבים בעצירת, ותרתם בשבעה אופנים.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א דומ"ץ מחוקי הדת

נראה לתרץ, דהרי קימיל אה"ע סימן פ"ה ס"ק ה' דבעל שנתן מתנה לאשתו קנתה האשה ואין הבעל אוכל פירות, וא"כ הבגדים שנתן לה הבעל קונה האשה ושפיר היא כסותך, וה"ה בעבד שנתן לו רבו מתנה זה לא שייך לאדון, עיין שער המלך פרק ה' מהלכות עבדים, עוד נראה לתרץ, דבגדים בלאו הכי שייך לאשה, כמו דמבואר במשנה ע"כין פרק ב' משנה ה' המקדשית את נכסיו אין בגדי אשתו בכלל, דבגדים לא שייך להבעל ועיי' באריכות בקצת החזון ס"ק י"ג וא"כ ש' לומר דה"ה בעבד שבגדו שייך לו ולא להאדון, וא"כ שפיר היא כסותך.

הגאון רבי אליעזר ויחאל קונשטט שליט"א מראשי ישיבת קול תורה

נראה לתרץ, דבאשה בלא שפיר לתרץ ע"פ מה שכתב בתוספות הרא"ש יבמות ס"ז ע"א א' דאין קנין לאשה בלא בעלה היינו רק מדרבנן, דמאורייתא אין לבעל בנכסי אשתו כלום, א"כ לפי הנ"ל אתי שפיר.

הגאון רבי יהושע העשיל פאדווא שליט"א מאנטשטר

נראה להעיר, דהגם שיש לאדון זכות בהם, מכל מקום כיון שמעולם לא יתבע את הבגדים מן העבד זה נקרא כסותך והויא כאילו הם שלו, ואע"פ שאין ראיה לרבו, וכן לדבר איכא דבהגהות מהר"א אוולאי ללבוש סימן י"ד לגבי טלית שאולה מגיה וז"ל וחוטין שאולין כשר לכתחילה, דלא דהרי בעינייהו וכדדידה דמי.

הרה"ג שאול מרגליות שליט"א מודיעין עילית

נראה לתרץ, דבחזון איש אה"ע סימן ע"ג ע"ב י"ב מחדש דכסף שקיבל העבד בתמורה למה שנמכר לעבד לא אמרנן מה שקנה עבד קנה רבו, לפי זה אתי שפיר דיש לומר דאירוי בבגד שנקנית ממועת אלו.

הגאון רבי דוד לייסיצין שליט"א ראש כולל היכל התלמוד ת"א

הרה"ג יצחק קדמון שליט"א שליט"א
נראה לתרץ, דבאשה לא קשיא שאולי בנשואה אין הכי נמי דלא חייבת גם לתנא קמא שאין זה בגד שלה, והגמ' דיברה בפניה דרכושה הוא.

הרב יעקב ישראל מייזנער שליט"א לונדון

נראה לתרץ, שעבד לא גרע משואל שחייב להטיל ציצית אחר ל' יום מדרבנן מפני שגראית כשלו כמו שמבואר בש"ע אור"ח סימן י"ד ס"ק ג' ומברך עליה עיין משנה ברורה שם.

האם מותר להוריד ציצית מבגד כדי להתלמד איך לעשות ציצית

מה שחקרתם בהא דקימיל שאסור להוריד ציצית מבגד רק אם רוצה להניחם בבגד אחר דיש לחקור מי שרוצה להוריד את הציצית כדי להתלמד איך לעשות ציצית האם נמי אסור כיון שאינו מורידו כדי להניחם בבגד אחר או דילמא כיון שמחזירו באותו בגד ליכא איסורא וליכא בויזן.

הרה"ג אלימלך בלום שליט"א חיפה

נראה להעיר ממה שכתב בשאלות ותשובות להגרי"ח מואלין את ח' וכן בספר מערך ישנים את קפ"ז דציצית כל זמן שהם כשירים אין להסירם אפילו אם רוצה לתת יפים יותר וכשירים יותר, א"כ מיסתבר שאסור גם להוריד כשרוצה להתלמד.

תגובות אפשר לשלוח עד ליום ג' בערב בלבד להרב אשר אנשיל שוורץ שליט"א
לפקס המערכת: 057-7961607 או למייל: leviber@gmail.com
לביירוים בכל ענייני המערכת, בטל: 057-3166560
מי שמעוניין להצטרף לאלפי המנויים נא להתקשר למערכת

מדוע בומנז אין נזורים לשאל בערב שבת האם הפרישו חלה מהחלות הרי זה הלכה מפורשת

מה שהקשתם בשם אחרונים בהא דקימיל אור"ח סימן ר"ט ע"ב שבת סמוך להשיבה ישאל לאנשי ביתו הפרשתם חלה, דיש להקשות אלו הנוהגים לאפות חלות בבית בערב שבת, מדוע לא נהגו הבעלים לשאל לנשים האם הפרישו חלה, הרי זה הלכה מפורשת, ותרתם בשלשה אופנים.

הגאון המפורסם רבי אברהם דירנפלד רב קהילת בעלזא בית משפ - תל אביב

נראה לתרץ, כיון דהא דאופים היום חלות בבית זה רק כדי להפריש חלה לא חיישנן שמא ישכח, וכעין מה דאיתא בגמ' פסחים י"א ע"א הוא עצמו מחזר עליו לשרפו מיכל קאכיל מנייה.

הגאון רבי אלחנן וינד שליט"א דומ"ץ מחוקי הדת אשדוד ומח"ס נעם הלכה

הרה"ג משה יחיאל הכהן ראטה שליט"א ירושלים
נראה לציין דבספרי נועם הלכה הלכות חלה עדיין בכתובים הארכתי בענין זה, והבאתי שם בשם ש"ע הרב קנטרס אהרן אור"ח סימן ר"ט דכתב שבתוך לארץ שאינו חייב גמור כיון דקימיל אוכל והולך ואח"כ מפורש אפילו לכתחילה ולכן לא נהגו לשאול, אבל מכל מקום טוב ליהדר, שכבר נהגו כל ישראל מדרות הראשונים להפריש דווקא קודם אכילה שמא ישכח אח"כ, עכ"פ בארץ ישראל ודאי שיש לשאול ולהזכיר להפריש חלה.

הרה"ג מאיר פרידמן שליט"א רמת ויזנין חיפה

נראה לתרץ, ע"פ מה דקימיל אור"ח סימן רמ"ב נוהגין ללוש כדי שיעור חלה בבית, כדי לעשות מהם לחמים לביצוע עליהם בשבת וי"ט, והוא מכבוד שבת וי"ט, ואין לשנות, ובפוסקים ביארו ג' טעמים בזה אחד) במגן אברהם שם ס"ק ה' שלא יאכל בשבת פת עכו"ם, השני) במחצית השקל שם וכן במשנה ברורה מפני כבוד שבת, השלישי) מלשון הרמ"א משמע וכן ביארו הגמ"א שם ובמשנה ברורה כדי לקיים מצות הפרשת חלה, והנה היום בומנז, שלכל אחד מצוי להשיג פת ישראל, וכן לא שייך כבוד שבת כמו שכתב בשו"ת אור לציון להגרי"ח אבא שאול ח"ב פ"א א' דבומנז שאופין במאפיות חלות מיוחדות לכבוד שבת, אין צורך להקפיד לאפות חלות בבית לכבוד שבת, א"כ נשאר רק הטעם של קיום מצות הפרשת חלה, וכיון שכל ענין האפיה בבית הוא משום מצות חלה בודאי לא שייך שישכחו להפריש חלה, וכלשון הגמ' פסחים י"א ע"א הוא עצמו מחזר עליו לשרפו מיכל קאכיל מנייה, וכדביאר ברש"י שם, שכיון שעסקו בענין זה אין לך זכרון גדול מזה, ולכן לא צריך בומנז כשאופים בבית לשאול ולהזכיר על הפרשת חלה.

הבה"ח מיכל ראטנעבערג נ"י ישיבת טשענז

נראה לתרץ, ע"פ מה שכתב בשפת אמת שבת ל"ד ע"ב א' דדוקא בע"ש צריך לשאול הני מילי משום דנשים עצלניות וחושבין שיש עוד פנאי ויבוא לעשות כן ביה"ש אבל לא חשידי לבטל לגמרי המצוה המוטלת עליהם, לפי הנ"ל אתי שפיר דהרי כתבו האחרונים ערוך השלחן סימן תל"ג, וכן בשו"ת מערכת חמץ ומצה דבומנז הנהגים אונם עצלניות ואדרבה מדרקוק יותר מהאנשים, לפי זה אתי שפיר מדוע בומנז אין שואלים, ואולי יש לחלק דרך לגבי בדיקת חמץ אמרינן הכא.

האם כהנים ולויים פטורים מלומר את ההגדה כיון שלא נשתעבדו לפרעה במצרים

מה שדנתם בשם הפוסקים האם כהנים ולויים פטורים מלומר את ההגדה כיון שהם לא היו בשעבוד מצרים ואין יכולים לומר עבדים היינו או דילמא הם חייבים לומר ההגדה.

הבה"ח ישראל צדוק שפילמן נ"י ישיבת היכל התורה הר נוף ירושלים

נראה לציין את דברי המשכיל לדוד תחילה פרשת יתרו שכתב שאע"פ שהלויים לא היו בשעבוד מצרים, מ"מ עבדים לפרעה מיהא הויא, ולא הוי יכולים לצאת ממצרים, ובאמת הגרי"ח מברסק זצ"ל כבר גלה שהיה ב' מיני עבדות במצרים האחד השעבוד עבודת פרך, השני שם עבד, מימלא פשוט שבלויים זה נמי היה שייך, לכן שפיר יכולים לומר עבדים היינו.

גליון זה נודב

לרגל יומא דהלולא רבה של כבוד קדושת עטרת תפארת ישראל

הגאון הקדוש שר התורה מנורה הטהורה

מרן יקותיאל יהודה הלברשטאם ז"ע

בעל הדברי יציב מיצאנו

החל ב' תמוז

יהא רעוא שיכותו הגדולה של בעל ההלולא תגן עליו ועל בני ביתו ויוצי' להתברך בשפע חיים וברכה והצלחה

בחסות:

MOR

מור יעוץ משכנתאות

נייד: 0548-475-473

שירות לכל סוגי המשכנתאות

משכנתא חדשה | מיחזור והולדת משכנתא קיימת | הלוואות לכל מטרה
| הלוואות שפוצים ובניה | הלוואות נדויה | מימון באמצעות כרטיס
אשראי | גרירת משכנתא |

לישרתכם

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרב **שמואל מאיר כהן שליט"א**

קריית צאנז נתניה

לרגל שמחת נשואי נכדו

הבה"ח **יוסף מרדכי נייץ**

בן לבנו ידידינו הרב **שלמה יואל שליט"א** בית שמש

עב"ג בת הרב **שלמה לאבל שליט"א** ירושלים

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת

מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרב **יוסף יהודה כץ שליט"א** בני ברק

לרגל שמחת נשואי בתו תחי' במו"ט

עב"ג הבה"ח **חיים אלעזר גלנץ נייץ**

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת

מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה